

પરિષદ્વત્ત

સંકલન : અનિલા દલાલ

શ્રી સાહિત્યાનંદ સન્માન

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ દ્વારા પ્રતિવર્ષ ગુજરાતી સાહિત્યના કર્મશીલ સર્જકને સ્વામી શ્રી સાચિદાનંદજીના નામ સાથે જોડાયેલા આ સન્માનથી વિભૂષિત કરવામાં આવે છે. આ સન્માનમાં રૂપિયા પણીસ હજારનો ચેક, શાલ અને સ્મૃતિચિહ્ન અર્પણ કરવામાં આવે છે. ઈ.સ. ૨૦૦૪ અને ઈ.સ. ૨૦૦૫ માટેના આ સન્માન અનુકૂળ ડૉ. ધીરુભાઈ પરીખ અને શ્રી ભોગાભાઈ પટેલનો અર્પણ કરવાનો સમારંભ પરિષદ પ્રમુખ શ્રી કુમારપાણ દેસાઈના અધ્યક્ષસ્થાને તા. ૨૧-૬-૦૭, ગુરુવારના રોજ, સાંજના ઇ વાગ્યે પરિષદના ગોવર્ધન ભવનમાં યોજવામાં આવ્યો હતો.

સમારંભના પ્રારંભમાં શ્રી રઘુવીરભાઈ ચૌધરીએ પોતાના પ્રાસંગિક વક્તવ્યમાં આ સન્માનની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરી હતી. એમજો જણાવ્યું કે ‘સાચિદાનંદ સેવા સમાજ દ્રસ્ત, દંતાલી’ તરફથી આજ સુધીમાં મળેલા ચાર લાખ રૂપિયાના વ્યાજમાંથી આ સન્માન એનાયત કરવામાં આવે છે. ઈ.સ. ૧૯૮૮થી આપવામાં આવવું આ સન્માન સૌપ્રથમ સ્વ. ભોગાલાલ ગાંધીને અર્પણ કરવામાં આવ્યું હતું. તે પછીથી સર્વશ્રી નારાયણ દેસાઈ, નિરંજન ભગત, ફશ્દર વાલેસ, ગુણવંત શાહ, સ્વ. જ્યંત પંડ્યા તથા શ્રી ભગવતીકુમાર શર્મા જેવા ઉત્કૃષ્ટ સારસ્વતોને આ સન્માનથી વિભૂષિત કરાયાની વીગતો શ્રી રઘુવીરભાઈએ ૨૯ કરી હતી અને આજે આ એ સારસ્વતોને સન્માન અર્પણ થવા અંગે પોતાનો આનંદ પ્રગટ કરી, બંને અભિનંદનો પાઠયાં હતાં.

પરિષદના ઉપપ્રમુખ અને પ્રશિદ્ધ કવિ-વાર્તાકાર શ્રી હરિકૃષ્ણ પાઠકે શ્રી ધીરુભાઈ પરીખનો વીગતે પરિચય આય્યો હતો. ધીરુભાઈની રચનાઓમાંથી કેટલાંક દણ્ણાંતો આપી એમની સર્જકતાને પોંખી હતી. પરિષદની મધ્યરથ સમિતિના સત્ય અને જાણીતા કવિ-નિબંધકાર શ્રી યજોશ દવેએ શ્રી ભોગાભાઈ પટેલનો પરિચય આય્યો હતો. વિદ્ધાના ભાર વિનાના વિદ્ધાન તરીકે ભોગાભાઈનો પરિચય આપી, ભોગાભાઈના હળવાફૂલ વ્યક્તિત્વને ઉપસાવી આય્યું હતું. ભોગાભાઈની ઉત્કૃષ્ટ સર્જકતાનાં દણ્ણાંતો આપી એમની સર્જકતાને બિરદાવી હતી.

પરિચય-વિધિ પણી પરિષદપ્રમુખ શ્રી કુમારપાણ દેસાઈએ રૂ. ૫ાંખીસ હજારનો ચેક, શાલ અને સ્મૃતિચિહ્ન અર્પણ કરીને બંને સારસ્વતોનું અભિવાદન કર્યું હતું.

સન્માનિત સારસ્વતો શ્રી ધીરુભાઈ પરીખ અને શ્રી ભોગાભાઈ પેટેલે પ્રતિભાવ આપતાં ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ પરત્વે ફુતક્ષતાની લાગણી પ્રગટ કરી હતી. (આ બંને સારસ્વતોના પ્રતિભાવો ‘પરબ’ના આ જ અંકમાં અન્યત્ર પ્રગટ કરવામાં આવ્યા છે.)

પરિષદના કોણાધ્યક્ષ શ્રી રાજેન્દ્ર પટેલે આભારવિધિ કરી હતી. પરિષદના વહીવિધિ

મંત્રી શ્રી રત્નાલ બોરીસાગરે કાર્યક્રમનું સંચાલન કર્યું હતું.

સર્જકો સાથે સંવાદ

તા. ૩-૫-૨૦૦૭ના રોજ ભારતીય વિદ્ધાનસભા (અંદેરી) આતે સાહિત્યગોચિ મળી હતી તેમાં પચાસેક સર્જકો અને ભાવકોએ ભાગ લીધો હતો. દરેક સર્જકોની કૃતિ શ્રી અનિલ જોશી, નવલકથકાર હિન્કર જોખી અને હેમંત ધોરડાએ સર્જનાત્મક પ્રતિભાવ આપ્યો હતો. અસ્તિત્વ વાણિક ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ વિશે વાત કરી હતી.

હવે પછીની બેઢક તા. ૧-૭-૨૦૦૭, રવિવાર સાંજે ૫-૦૦ સાંજે તે જ સ્થળે મળશે. તેમાં સર્વશ્રી નીતિન મહેતા, પ્રકૃત્વ ચાવલ, દિનેશ ભણ વગેરે હાજર રહેશે. સૌ લેખકો અને સાહિત્યરત્નિકાને આમંત્રણ.

જૂન મહિનાના પહેલા અને ત્રીજા મંગળવારે અનુકૂળે સર્વશ્રી વીનેશ અંતાણી અને રેશે. ૨. દેવની વિશે ઉપસ્થિતિમાં ‘સર્જકો સાથે સંવાદ’ કાર્યક્રમ યોજાઈ ગયો. સર્જકો દ્વારા કાલ્ય, વાર્તા તેમજ લઘુકથાનું પઠન અને તદ્દનુંંગે ચર્ચા થઈ હતી. વીનેશભાઈએ વાર્તાવિભાગ વિશે માર્ભિક સૂચનો કરી ઉત્તમ સાહિત્યના પરિશીલન પર ભાર મૂક્યો હતો. રમેશભાઈ દેવએ એક્સરસાઈઝ રૂપે રેલ્વે પ્લોટાંન્ડ, એરપોર્ટ અને ડાઈનિંગ ટેબલ – ત્રણ વિષયોમાંથી પસંદ કરી તલકાલ ૧૦૦ શબ્દોમાં તેના વિશે લખા જણાવ્યું હતું. બધા જ સર્જકો તેમાં ઉત્સાહભરે જોડાયા અને તેના વાચનની સાથે સાથે વાર્તાકળાના વિશેખોનો પરિચય પણ સર્જકોને મળ્યો ગયો. બંને દિવસોએ લગભગ વીસેક સર્જકો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

તા. ૨-૬-૨૦૦૭ના રોજ ‘સર્જક સાથે સંવાદ’ કાર્યક્રમ ભાવનગર મુકામે થયો. આ કાર્યક્રમમાં શ્રી ધીરુભાઈ પટેલ, યોગેશ જોખી, રાજેન્દ્ર પટેલ ઉપસ્થિત રહ્યા હતાં. તથા ભાવનગરના પ્રતિષ્ઠિત સાહિત્યકારો શ્રી તખ્તસિંહ પરમાર, વિનોદ જોશી, માય ડિયર જ્યુ, મનોહર તિવેદીએ ઉપસ્થિત રહી નવસર્જકોને પ્રોત્સાહિત કર્યા હતા. પાંચ વાર્તાકારોએ કૃતિનું પઠન કર્યું હતું અને ત્યાર બાદ તજ્જોએ તે અંગે માર્ગદર્શન પૂરું પાડ્યું હતું.

રવીન્દ્રભવન

તા. ૬-૬-૨૦૦૭ના રોજ રવીન્દ્રભવન અંતર્ગત થયેલા કાર્યક્રમમાં કવિશ્રી નિરંજન ભગત ટાગોરના ‘પૂરવી’ કાલ્ય વિશે વ્યાખ્યાન આપ્યું તથા ‘તપોભંગ’ કાલ્યનું બંગાળીમાં પઠન અને ગુજરાતીમાં રસાસ્વાદ. તદ્વપરાંત અંગેજમાં કેટલાંક કાલ્યોનું પઠન કર્યું હતું.

પુસ્તકસહાય

યશલક્ષ્મી પુસ્તક સહાય અન્વયે ૨૦૦૬-૦૭ના વર્ષ માટે રૂ. ૫,૦૦૦નાં પુસ્તકો નર્મદ લાઇબ્રેરી, સુરતને આપવામાં આવ્યાં. પૂરને કારણે આ લાઇબ્રેરીનાં પુસ્તકો ધોવાઈ ગયાં હોવાથી પ્રસ્તુત મદદ કરવામાં આવી.

